

Versenykiírás

XXXI. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz–Földtan Verseny

2022/2023. tanév

A verseny kiírója és rendezője:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

Szakmai együttműködők:

- Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság (Eger)
- ELTE TTK
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (Eger)
- TermészetBÚVÁR Alapítvány
- TIT Szövetség tagegyesületei, TIT Bugát Pál Egyesület

Határon túli szakmai partnerek:

- Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka)
- GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász)
- Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász)
- Mentor TT – Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Galánta)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász)
- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Csíkszereda)
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)
- Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék)

Támogatóink:

- Kulturális és Innovációs Minisztérium
- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
- Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – Nemzeti Tehetség Program (NTP)
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)
- Nemzeti Park Igazgatóságok
- CSFK Földrajztudományi Intézet
- Földtudományi Civil Közösségek (FöCiK) tagegyesületei
- Földgömb magazin
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ)

- Magyar Földrajzi Társaság
- Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Miskolci Egyetem Műszaki és Földtudományi Kar
- SZTE Földrajzi és Földtudományi Intézet

A verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos információk:

a Magyar Természettudományi Társulat www.mtte.hu

A versenyt a Magyar Természettudományi Társulat (továbbiakban: MTT) földrajz–földtan témakörben magyarországi és külföldi, magyar anyanyelvű iskolák hetedik és nyolcadikos (13–14 éves) tanulói számára hirdeti meg két kategóriában: hetedik és nyolcadik évfolyam. A verseny magyarországi fordulóra és a Kárpát-medencei döntőre az MTT központi feladatalapokat készít a versenykiírásban megadott ismeretanyagból.

A verseny három fordulóból áll:

- 1) iskolai/Budapesten kerületi
- 2) megyei/Budapesten fővárosi
- 3) Kárpát-medencei döntő

Minden, a versenyen részt vevő iskolának az első fordulót megelőzően regisztrálnia kell az MTT honlapján az ott leírt útmutató szerint. Regisztráció csak az iskoláktól fogadható el.

Az iskolák regisztrációját 2022. november 14. és 2023. január 13. között várjuk.

Határidőn túli regisztrációra nincs lehetőség!

A megyékben a regisztrált iskolák, Budapesten pedig a kerületi versenyfelelősök 2023. február 9-től tölthetik le a központi feladatsort.

A verseny ismeretanyaga és fordulói:

1. Megyékben iskolai/Budapesten kerületi forduló:

2023. február 10. péntek 14:00 óra

A **megyékben** a verseny első fordulóját az MTT által biztosított egységes központi feladatlappal az iskolák szaktanárai szervezik meg. Az iskola feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, a továbbjutók adatainak megküldése az MTT-be.

A verseny megyei fordulóról tájékozódás céljából a megyei TIT Szervezetek, és a kijelölt iskolák versenyfelelőseivel kell felvenni a kapcsolatot. A megyei felelősök elérhetőségét az MTT honlapján (www.mtte.hu) tesszük közzé 2022. szeptember 30-ig.

Minden megyében a *megyei versenyfelelős* határozza meg a megyei döntőbe jutás feltételeit, melyet *egyedi versenykiírásában tesz közzé* 2022. október 28-ig bezárólag.

Budapesten a kerületi versenyfelelősök feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, az értékelés és az eredménylista megküldése az MTT-be. Kerületenként és évfolyamonként 2–2 tanuló nevezhető a budapesti döntőre.

A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 90 perc.

A megyékben az iskolák, Budapesten a kerületi versenyfelelősök nevezik a második fordulóra jutott diákokat a Társulat honlapján (mtte.hu). Határidő: 2023. február 22. szerda.

Az iskolai/kerületi forduló ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Az időjárás, éghajlat elemei
- A Naprendszer, a Föld mozgásai, hegységképződés, kőzetek, ásványok
- Mészköhegységek formakincse
- Kontinensek, óceánok
- Tájékozódás a földrajzi térben (térképészeti alapismeretek, fokhálózat)
- Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza
- Magyarország természetföldrajza

8. évfolyamos tanulók részére:

- Időjárási ismeretek, az éghajlati övezetesség – Tájékozódás a térképen és a valóságban
- A Föld és a Világegyetem – A Föld, a Föld felszíne, a felszín változásai, domborzat
- Európa általános természetföldrajza, népessége, az Európai Unió jellemzői – Kárpát-medence felszíne
- Magyarország nagytájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.

2. Megyei/fővárosi forduló:

2023. március 31. péntek 14:00 óra

A megyei forduló megvalósításában a megyei TIT szervezetek, ennek hiányában a kijelölt iskolák segítenek. A megyei forduló részvételi díját a megyei szervező határozza meg és teszi közzé a megyei versenykiírásban.

A fővárosban a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8. Tel: 210-1030, Fax: 210-0745) bonyolítja a versenyt Vízzy Zsolt vezető szaktanár (elérhetősége: vizsol@fazekas.hu; 06-30-552-8159) koordinálásával.

A megyei/budapesti döntőn a versenyzők az MTT által összeállított központi feladatlapot oldanak meg. A központi feladatlap 100 pontos, holtverseny esetére +10 kérdésből áll, a megoldás időtartama 120 perc. A dolgozatokat központi javítókulcs alapján a helyi versenybizottság javítja és értékeli. A megyékből a legmagasabb pontszámot elért **egy** 7. évfolyamos és **egy** 8. évfolyamos tanuló, a fővárosból a legmagasabb pontszámot elért **három** 7. évfolyamos és **három** 8. évfolyamos tanuló jut a Kárpát-medencei döntőbe.

Az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági résztvevők a helyi fordulók legjobbjaiból kerülnek a Kárpát-medencei döntőbe. Az MTT-vel előzetesen egyeztetett és megállapított létszámkeret alapján személyüket a határon túli versenyszervezők jelölik ki.

Ha a versenyző a megyei/fővárosi fordulón nem jelenik meg a megadott időpontban (nap, óra) akkor a versenybizottság a versenyzőt kizárja a versenyből! A versenyző kizárólag abban a megyében versenyezhet, ahol iskolába jár.

A megyei/fővárosi forduló eredményeit a versenyt rendező intézmény eljuttatja az MTT-nek, ezzel nevezi a döntőbe jutott diákokat/diákokat.

Beküldési határidő: 2023. április 5. szerda

FONTOS !

A versenykiíró MTT-től független körülmények miatt ma még nem zárható ki, hogy a versenyek második (megyei/fővárosi) fordulóját online rendszerben kell lebonyolítanunk. Pillanatnyilag a versenyt hagyományos módon tervezzük megtartani, de a végleges döntésről 2023. január 10-ig tájékoztatást adunk.

A külföldi versenyszervezőktől szintén 2023. április 5-ig várjuk a Kárpát-medencei döntőbe jutott diákok listáját.

A megyei/budapesti döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére az iskolai, kerületi forduló ismeretanyaga kibővül a következőkkel:

- Magyarország népessége és települései
- Magyarország gazdasága

Tananyagon kívül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei: 2022/1,2,3
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

8. évfolyamos tanulók részére:

- Európa általános természetföldrajza, népessége, az Európai Unió jellemzői – a Kárpát-medence felszíne.
- Magyarország nagytájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.
- Magyarország gazdasági élete.
- TermészetBÚVÁR folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei: 2022/1,2,3
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

3. Kárpát-medencei döntő:

2023. május 5-6-7. (péntek–szombat–vasárnap)

Helyszíne: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger

A Kárpát-medencei döntő fordulói:

- írásbeli – 100 pont
- terepgyakorlat – 50 pont
- szóbeli – 50 pont

A versenyzők az első, *írásbeli* fordulót az MTT által összeállított központi feladatlap megoldásával teljesítik. A feladatlap 100 pontos, a megoldás időtartama 90 perc.

A Kárpát-medencei döntő második fordulója gyakorlati jellegű. A két évfolyam versenyzőinek közösen szervezett *terepbejárásából* és a terepbejáráson bemutatottak alapján készített feladatsor megoldásából áll. A feladatlap 50 pontos, megoldására 30 perc áll rendelkezésre.

A Kárpát-medencei döntő harmadik fordulója az évfolyamonként szervezett *szóbeli* verseny. Ennek során a versenyzők tételsorból kihúzott témákban rövid, **5 perces** előadásokat tartanak, ami térképhasználattal és a terepi fordulóhoz kapcsolódó közetfelismerési feladattal egészül ki. A versenyző a szóbeli előadás előtti felkészülés ideje alatt jegyzeteket készíthet. A szóbeli versenyen csak a szervezők által biztosított falitérképek, atlaszok használhatók. A szóbeli fordulón 50 pont érhető

el. A szóbeli tételei az ismeretanyagban megadott tananyaghoz kapcsolódnak, de nem egy-egy tankönyvi „leckére”, hanem az összefüggések meglátására, problémák megoldására épülnek.

A versenyzők és a felkészítő tanárok emléklapot kapnak. Évfolyamonként a verseny első hat helyezettje és felkészítő tanára oklevelet és különdíjakat kap, míg az első helyezett diákok és tanáraik a Teleki Pál érem elismerésben is részesülnek.

A döntő első 3–3 helyezett versenyzője és a határon túli régiók legeredményesebb diákjai 2023 nyarán részt vehetnek az MTT által tervezett egy hetes, IV. Kárpát-medencei Tehetség táborban.

(A Felvidéken tervezett Tehetség tábor megrendezése külső körülmények miatt egyelőre bizonytalan. Végleges döntés – felvidéki partnerszervezetünk válaszában ismertetében – 2023. január 31-ig várható).

A Kárpát-medencei döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére kibővül az első és második forduló anyaga a következővel:

- A Kárpát-medence térsége

A tananyag felül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei; 2022/1, 2, 3.
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

8. évfolyamos tanulók részére:

- Kárpát-medence természetföldrajza – Európa természeti, társadalmi, gazdasági földrajza.

A tananyag felül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei: 2022/1, 2, 3.
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

Ajánlott tankönyvek:

Természetismeret 5.o: https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/FI-505020501_1

Természetismeret 6.o: https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/FI-505020601_1

Földrajz 7.-8. o.: https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL78TB_teljes.pdf

https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL78TA_teljes.pdf

- Földrajz 8. tankönyv - FI-506010801/1 – Földrajz 8. AP-081305

- Földrajz 7. MS-2609 (nem tévedés, a tankönyv európai része a nyolcadikosoknak!)

- Földrajz 8. MS-2613 – Földrajz 8. kieg. MS-2983U

A három napos Kárpát-medencei döntő technikai bonyolításához (szállás, étkezés és helyi utazások) történő hozzájárulás mértékéről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Kapcsolat:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

tel: +36-1-266-1101, +36-30-296-4556

e-mail: mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu

Levelezési cím: 1137. Budapest, Jászai Mari tér 4/A I.em.1.

Szeretettel várjuk a nevező iskolákat, tanáraikat és diákjaikat.
Jó felkészülést és sikeres versenyzést kívánunk!

Budapest, 2022. szeptember 1.

Dr. Tardy János, PhD s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

Dr. Pajtókné Dr. Tari Ilona, PhD habil. s.k.
rektor,
az MTT Földtudományi Szakosztály elnöke